

Met machines werden golfjes van ongeveer 13 cm. gemaakt.

Foto's De Noordoostpolder, meer foto's op www.denoordoostpolder.nl

Waterloopbos en openluchtmuseum

'De eerste overdekte ijsbaan van Nederland' en 'de eerste spoorrails in Noordoostpolder' lagen in het Waterloopbos. Abe Hoekstra kan er kleurrijk over vertellen.

MARKNESSE

Het Waterloopbos, onderdeel van het Voorsterbos van Natuurmonumenten, was van 1952 tot 1996 in handen van het Waterloopkundig Laboratorium. De kavels in de openlucht werden bij het sluiten van het laboratorium in Marknesse echter al decennia niet meer gebruikt. Abe Hoekstra uit Kraggenburg werkte dertig jaar tot de sluiting bij het Waterloopkundig Laboratorium. 'Wij wisten altijd wel dat we hier met iets unieks bezig waren', vertelt hij over de proeven in de buitenlucht.

Het maatschappelijke besef om het Waterloopbos en de in verval geraakte projecten te bewaren groeide. In 2002 kocht Natuurmonumenten het Waterloopbos aan en

maakte het toegankelijk, waarna het in 2005 werd opengesteld voor het publiek. Sindsdien wordt er naar manieren gezocht om projecten te herstellen en de voorlichting naar het publiek te vergroten. Een wandeling onder leiding van een gids is één manier.

Ruimte

Hoekstra vertelt hoe er na de Tweede Wereldoorlog bij het Waterloopkundig Laboratorium in Delft behoefte ontstond aan meer ruimte om waterloopkundige proeven te doen. Die ruimte was er volop in de 'nieuwe' polder en op veengrond, 'ongeschikt voor landbouw', werd het waterloopkundig bos aangelegd. De al aangelegde kavelsloten fungeerden als aan- en af-

voersloten en de veengrond bleek juist een voordeel te zijn voor de waterloopkundige proeven. 'Het leem laat geen water door, waardoor het dus ook niet wegglekte.' Er werd van veel mankracht gebruik gemaakt om de proeven uit te voeren. 'Weinig machines en veel mensen, de lonen waren laag. Op de top werkten hier 230 mensen. We moesten alles zelf uitvinden en dat werd in eigen beheer gefabriceerd.' Vollenhove voer er volgens Hoekstra wel bij. Niet alleen veel arbeiders kwamen er vandaan, ook stuwen en golfmachines werden bij een machinefabriek in Vollenhove gemaakt. Opdrachten kwamen van over de hele wereld en wat gebouwd werd, werd niet

meer afgebroken. 'Wij waren een stichting. Opdrachtgevers betaalden ons om situaties na te bouwen, niet om af te breken.' Het Waterloopbos bood ruimte aan meer dan dertig projecten. 'Veel plekken gebruikten we opnieuw. Zo werd een model voor een haven in Denemarken later gebruikt voor de vissershaven in Scheveningen.' Sommige proeven duurden jaren. 'Halverwege november werd de projecten helemaal onder water gezet, om te voorkomen dat alles kapot vroom. In maart lieten we het waterpeil weer zakken, schrobden de boel schoon en dan konden we weer verder. De winter gebruikten we om berekeningen uit te werken.'

Margé Hof